

Βασίλης Παναγιωτόπουλος

Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών
Τομέας Νεοελληνικών Ερευνών

ΣΠΟΥΔΕΣ

1958: Πτυχίο Ιστορίας Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

1985: Διδακτορική διατριβή με τίτλο «Le Peuplement du Peloponnese, XIIIe-XVIIIe s.»
στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris IV)

ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- 1960-1965: Βοηθός έρευνας στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του ΕΙΕ
- 1967-1985: Βοηθός έρευνας στο Εργαστήριο Τμήμα Ιστορικής Δημογραφίας στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών της Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Παρίσι).
- 1976-1985: Διδάσκων στο Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (Paris IV)
- 1985: Διευθυντής Ερευνών στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του ΕΙΕ
- 1994-2000: Διευθυντής του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Οικονομική και κοινωνική ιστορία
- Ελληνική επανάσταση
- Ιστορική δημογραφία και γεωγραφία
- Ιστορία των επιχειρήσεων και βιομηχανική αρχαιολογία

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1983: (σε συνεργασία με τους Σπύρο Ασδραγά και Φίλιππο Ηλιού) Ίδρυση του περιοδικού *Τα Ιστορικά*
- 1985: Δημιουργία των «Σεμιναρίων της Ερμούπολης»
- 1985-2000: επιστημονικός υπεύθυνος του Ερευνητικού προγράμματος του ΙΙΕ/ΕΙΕ «Ιστορία των οικισμών της Ελλάδας, 15ος-20ός αι.»
- 1986: Ίδρυση Βιομηχανικού Μουσείου Ερμούπολης – ΚΕΤΕΠΟ

- Σχεδιασμός, διεύθυνση έκδοσης των σειρών: *Ιστορία του νέου ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 1-12, Αθήνα, Τα Νέα-Ελληνικά Γράμματα, 2003· *Οι Ιδρυτές της Νεότερης Ελλάδας*, τ. 1-16, Αθήνα, Τα Νέα, 2009-2010.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- «Από το Ναύπλιο στην Τριπολιτσά: Η σημασία της μεταφοράς μιας περιφερειακής πρωτεύουσας τον 18ο αιώνα», *Ο Εραμιστής* (Νεοελληνικός Διαφωτισμός-Αφιέρωμα στον Κ.Θ. Δημαρά), 11 (1974-1977), σελ. 41-56.
- *Πληθυσμός και οικισμοί της Πελοποννήσου, 13^{ος}-18^{ος} αιώνας*, Αθήνα, Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 1985
- «Οι απαρχές της πυριτιδοποιίας στη Δημητσάνα», *Τα Ιστορικά*, 16 (1992), σ. 3-32.
- «Η σχεδόν νήσος Μάνη, *Μάνη. Μαρτυρίες για το χώρο και την κοινωνία. Περιηγητές και επιστημονικές αποστολές (15^{ος}-19^{ος} αι.)*. Πρακτικά Συμποσίου, Λιμένα Αρεόπολης, 4-7 Νοεμβρίου 1993, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1996, σ. 33-38.
- «Η έναρξη του αγώνα της ανεξαρτησίας στην Πελοπόννησο. Μία ημερολογιακή προσέγγιση», *Πρακτικά του ΣΤ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών* (Τρίπολις 24-29 Σεπτεμβρίου 2000), τ. 3, Αθήνα 2001-2002, σ. 449-461.
- «Η Φιλική Εταιρεία», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, επιμ. Β. Παναγιωτόπουλος, τ. 3, Αθήνα 2003, σ. 9-32.
- «Ο οικονομικός χώρος των Ελλήνων στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας», στο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου: ιστορικά μελετήματα*, Αθήνα, ΚΝΕ/ΕΙΕ, 2003, σ. 25-47.
- *Η συμβολή του Γιάγκου Πεσμαζόγλου στην ίδρυση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών*, Αθήνα, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, 2006, 68 σσ.
- Έκδοση-Σχολιασμός-Ευρετήρια (με τη συνεργασία των Δημήτρη Δημητρόπουλου - Παναγιώτη Μιχαηλάρη), *Αρχείο Αλή Πασά Συλλογής Ι. Χώτζη Γενναδείου Βιβλιοθήκης της Αμερικανικής Σχολής Αθηνών*, τ. 1-4, Αθήνα, ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2007-2009.
- «Ιγνάτιος Ουγγροβλαχίας», στον τόμο *Κληρικοί στον Αγώνα*, της σειράς «Ιδρυτές της νεότερης Ελλάδας», τ. 15, Αθήνα, Τα Νέα, 2010, σ. 45-80.
- *Δύο πρίγκιπες στην Ελληνική Επανάσταση. Επιστολές αυτόπτη μάρτυρα και ένα υπόμνημα του πρίγκιπα Γεώργιου Καντακουζηνού*, Μετάφραση: Χρίστος Μ. Οικονόμου, Εισαγωγή – σχόλια – επιμέλεια: Βασίλης Παναγιωτόπουλος, Αθήνα, ΙΙΕ/ΕΙΕ - Ασίνη, 2015.